

Jobbarometer

1. udgave 2016

- Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked
- Brancher med vækst – nu og i fremtiden
- Stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft
- Uddannelsesmuligheder for ufaglærte dagpengemodtagere

Indhold

Resumé.....	3
1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked.....	4
1.1 Moderat fremgang i beskæftigelsen.....	4
1.2 Forventningerne til 2016 nedjusteres.....	5
1.3 Nedjusteringen forventes ikke at påvirke beskæftigelsen.....	5
2. Brancher med vækst – nu og i fremtiden.....	6
2.1 Lav vækst i de største virksomheder.....	6
2.2 Offshore-virksomheder påvirket af lave oliepriser.....	6
2.3 Nogle brancher buldrer frem.....	7
2.4 Regionale styrkepositioner skal sikre fremtidens vækst.....	7
3. Stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft.....	8
3.1 Andelen af forgæves rekrutteringer er steget til 0,7 procent af beskæftigelsen.....	8
3.2 18.000 forgæves rekrutteringer.....	9
3.3 Brancher med forgæves rekrutteringer sammenholdt med jobområder i Balvas.....	9
4. Uddannelsesmuligheder for ufaglærte dagpengemodtagere.....	11
4.1 Regionale uddannelsespuljer (typisk 1-5 dage).....	11
4.2 6 ugers jobrettet uddannelse for faglærte og ufaglærte.....	11
4.3 Uddannelsesløft for dagpengemodtagere over 30 år (max 2 år).....	12
4.4 Voksenlærlingeordningen (2-4 år).....	12
5. Liste over kilder til yderligere information.....	13
 Bilag 1: Top 10 regionale stillingsbetegnelser med forgæves rekrutteringer.....	 14

Resumé

1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked (s. 4-5)

- Bruttoledigheden ligger på 4,4 procent (januar 2016).
- **Beskæftigelsen er i moderat fremgang, som fortsat drives af den private sektor.**
- Der er nu gode muligheder for beskæftigelse i 60 procent af stillingsbetegnelserne i Arbejdsmarkedsbalancen.
- Forventningerne til 2016 blev nedjusteret i februar, men nedjusteringen forventes ikke at påvirke beskæftigelsen.
- Danmark er et af de EU-lande, der har haft sværest ved at komme ud af krisen.

2. Brancher med vækst – nu og i fremtiden (s. 6-7)

- Der er lav vækst i Danmarks 1000 største virksomheder.
- Offshore-virksomhederne påvirkes negativt af de faldende oliepriser, hvor særligt Esbjerg er udsat. Oliemarkedet forventes at vende i 2018-2019.
- De fem brancher med størst vækst i Danmark inden for det seneste år er **"Videnskabelig forskning og udvikling", "Fremstilling af drikkevarer", "El-, gas- og fjernvarmeforsyning", "Computerprogrammering og IT-konsulentbistand" og "Fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater"**.
- Regionale styrkepositioner skal sikre fremtidens vækst (se s. 7).

3. Stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft (s. 9-11)

- 7 procent af virksomhederne angiver, at de har haft problemer med at rekruttere i efteråret 2015. Det svarer til ca. 18.000 stillinger. Heraf blev 16 procent besat af en person med en anden profil.
- **Størstedelen af de forgæves rekrutteringer skal findes inden for bygge og anlæg, handel, industri samt hotel og restauration.**

4. Uddannelsesmuligheder for ufaglærte dagpengemodtagere (s. 12-13)

- 7 ud af de 10 stillinger med flest forgæves rekrutteringer i efteråret 2015 var forbundet med faglært arbejde: **Tømrer, kok, murer, bygningsmaler, tjener, specialarbejder (jord/beton) og elektriker**
- Ufaglærte jobsøgere kan uddannes til at varetage faglært arbejde under dagpengeperioden fx gennem uddannelsesløft, 6 ugers jobrettet uddannelse og uddannelse fra den regionale uddannelsespulje. Alternativt er der voksenlærlingeordningen.

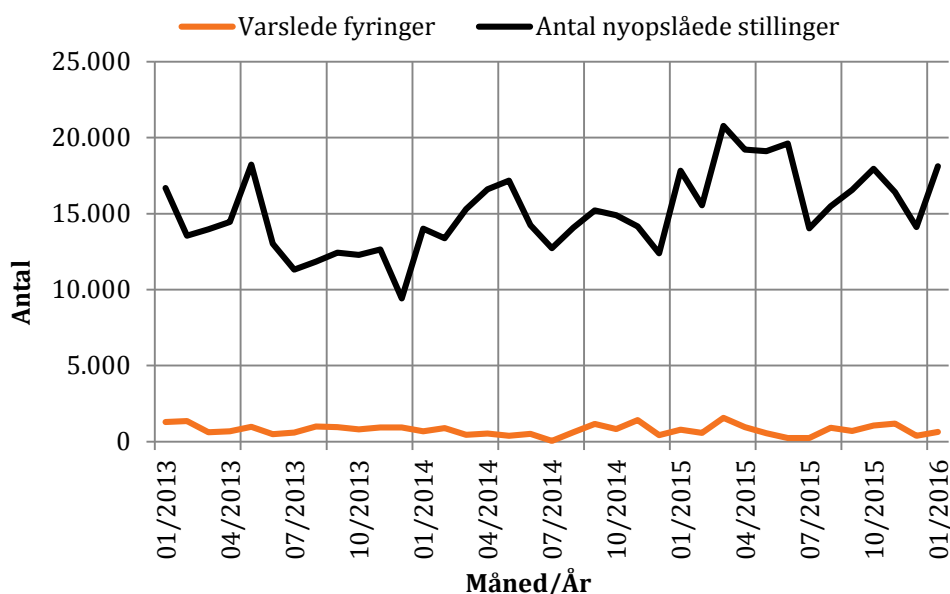
1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked

1.1 Moderat fremgang i beskæftigelsen

Beskæftigelsen er fortsat i fremgang, og har således været svagt stigende siden 1. kvartal 2013.¹ Siden foråret 2013 og frem til november 2015 er der kommet 85.400 flere lønmodtagere til.² Beskæftigelsen i 2015 forventes at kunne vise en stigning på ca. 28.000 personer, når de endelige tal gøres op.³ Bruttoledigheden var i januar på 4,4 procent.⁴ Samtidig er der nu gode muligheder for beskæftigelse i 60 procent af stillingsbetegnelserne i Arbejdsmarkedsbalancen.⁵

Dette års fremgang i beskæftigelsen skal fortsat findes i den private sektor, mens efterspørgslen i den offentlige sektor er stort set uændret. Nationalbanken og Finansministeriet forudser begge en stigning i beskæftigelsen på i alt 36.000 personer i 2016 og 2017.⁶ Nationalbanken forventer, at også disse stillinger primært vil opstå i den private sektor.⁷

Figur 1: Antal varslede fyringer og nyopslåede stillinger, 2013-2015

Kilde: Egen tilblivelse pba. ledighedsindikatorer fra www.jobindsats.dk.

Note: Varslede fyringer opgjort som antal personer. Antal nyopslåede stillinger opgjort fra Jobnet.

¹ Danmarks Statistik, "Fortsat stigende lønmodtagerbeskæftigelse", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20092> (11.12.15)

² Danmarks Statistik, "5.000 flere lønmodtagere i november", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=22911> (22.01.16)

³ De Økonomiske Råd, "Konjunkturvurdering og Offentlige finanser – En prognoseopdatering", http://dors.dk/Konjunkturvurdering_og_Offentlige_finanser_-_En_prognoseopdatering (10.02.16)

⁴ Danmarks Statistik, "Bruttoledigheden falder", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20479> 29.02.16)

⁵ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, "Mange stillinger med gode jobmuligheder i alle regioner", <http://star.dk/Om-STAR/Nyt-fra-STAR/Nyheder/2016/01/Mange-stillinger-med-gode-jobmuligheder-i-alle-regioner> (tilgået 01.02.15)

⁶ Jyllands-Posten, "Regering og Nationalbank går tå om tå om den økonomiske politik", <http://www.jyllands-posten.dk/protected/premium/erhverv/ECE8289847/Regering-og-Nationalbank-g%C3%A5r-t%C3%A5-til-t%C3%A5-om-den-%C3%B8konomiske-politik/> (10.12.15)

⁷ Nationalbanken, "Nyt fra Nationalbanken, 2. kvartal 2015", <http://www.nationalbanken.dk/da/publikationer/Sider/2015/06/Nyt-fra-Nationalbanken-2-2015.aspx> (22.06.15)

1.2 Forventningerne til 2016 nedjusteres

Den moderate fremgang i beskæftigelsen skal ses i forhold til, at opsvinget lader vente på sig. Væksten på 0,7 procent i 1. kvartal tydede på et kommende opsving,⁸ og antallet af opslåede stillinger på Jobindex rundede i april 20.000 nye opslag per måned for første gang siden finanskrisen.⁹ Dog fulgte en afmatning af eksporten i andet halvår af 2015, som bidrog til negativ vækst på 0,4 procent i 3. kvartal.¹⁰ Som følge heraf har De Økonomiske Råd nedjusteret forventningerne til 1,1 procent af BNP i både 2015 og 2016.¹¹

Danmark har i det hele taget haft svært ved at ryste krisen af sig sammenlignet med de andre EU-lande: "Væksten i dansk økonomi ligger blandt de laveste i EU og meget lavt i forhold til de nordeuropæiske lande, vi plejer at sammenligne os med," skriver Mandag Morgen.¹²

1.3 Nedjusteringen forventes ikke at påvirke beskæftigelsen

Nedjusteringen påvirker i første omgang ikke beskæftigelsen: "Halvdelen af vores nedjustering skyldes dårligt 3. kvartal sidste år (red. 2015), men selvom de officielle tal for dansk økonomi fra Danmarks Statistik viser afmatning, har det endnu ikke spillet ind på beskæftigelsen. [...] Det er klart, at hvis vi igen må nedjustere vores vækstsikrighed, vil det også give en lavere beskæftigelse," siger overvismand Michael Svarer til Berlingske Business i forbindelse med nedjusteringen.¹³

At beskæftigelsen går fri i denne omgang underbygges af den seneste analyse fra Dansk Jobindex, som viser en fortsat moderat fremgang i beskæftigelsen, hvor antallet af nyopslåede stillinger ligger stabilt på mellem 19.000 og 20.500 i måneden. I januar 2016 blev der opslået 20.400 nye stillinger på Jobindex.¹⁴

Opsamling: Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked

- Bruttoledigheden ligger på 4,4 procent (januar 2016).
- Der er nu gode muligheder for beskæftigelse i 60 procent af stillingsbetegnelserne i Arbejdsmarkedsbalancen.
- Beskæftigelsen er i moderat fremgang, som fortsat drives af den private sektor.
- Forventningerne til 2016 blev nedjusteret i februar, men nedjusteringen forventes ikke at påvirke beskæftigelsen.
- Danmark er et af de EU-lande, der har haft sværest ved at komme ud af krisen.

⁸ JP Finans, "2015 bliver en økonomisk fuser", <http://finans.dk/live/okonomi/ECE8282163/2015-bliver-en-%C3%B8konomisk-fuser/?ctxref=ext> (09.12.2015)

⁹ Jobindex, "Maj 2015: Et stærkere og stærkere arbejdsmarked", <http://www.jobindex.dk/dansk/maj2015.pdf> (05.05.15)

¹⁰ Danmarks Statistik, "Svag eksport svækkede økonomien", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=24049> (22.12.15)

¹¹ Se fodnote 3

¹² Mandag Morgen, "Dansk vækst skraber bunden i EU", https://www.mm.dk/dansk-vaekst-skraber-bunden-eu?utm_source=apsis-brief&utm_medium=email&utm_content=unspecified&utm_campaign=apsis (22.02.16)

¹³ Berlingske Business, "Fem ting overvismanden kan fortælle os om dansk økonomi", <http://www.business.dk/oekonomi/fem-ting-overvismanden-kan-fortaelle-os-om-dansk-oekonomi> (10.02.16)

¹⁴ Dansk Jobindex, "Februar 2016: Et fortsat stærkt arbejdsmarked i det nye år", <http://www.jobindex.dk/img/pdf/et-fortsat-staerkt-arbejdsmarked-i-det-nye-aar-dansk-jobindex-1002.pdf> (12.02.16)

2. Brancher med vækst – nu og i fremtiden

2.1 Lav vækst i de største virksomheder

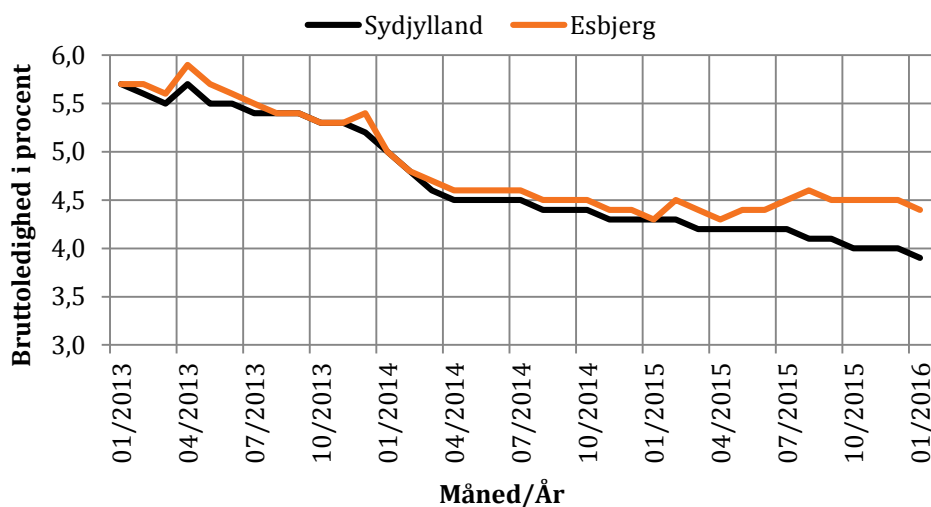
Berlingskes Guld1000-analyse i oktober 2015 viste, at omsætningen i Danmarks 1000 største virksomheder er steget med 2 procent over det seneste år, mens overskuddet er faldet med 2 procent.¹⁵ Præstationen blandt de store virksomheder er derfor langt fra overbevisende. Berlingske taler om en decideret vækstkriser blandt Danmarks 1000 største virksomheder, men peger også på at virksomhederne er mere solide nu end før finanskrisen (Ibid.).

2.2 Offshore-virksomheder påvirket af lave oliepriser

Mandag Morgen skriver, at olievirksomhederne i Storbritannien, Norge og Danmark har mistet over 100.000 job som følge af olieprisens dyk i 2014.¹⁶ I Danmark går det særligt ud over Esbjerg. En stor del af de danske offshore-virksomheder ligger i Esbjerg, hvis geografiske placering er ideel i forhold til olie- og gasfelterne i Nordsøen.¹⁷ Ifølge Mandag Morgen forventes oliemarkedet først at vende i 2018-2019, men Esbjergs borgmester håber, at byen kan vinde nogle af jobbene tilbage på vindmøller.¹⁸

Esbjerg Kommune har siden januar og et år frem oplevet en stagnering i ledigheden fra 4,3 til 4,4 procent, mens Sydjylland i samme periode oplevede et fald fra 4,3 til 3,9 procent.¹⁹ Alle faggrupper på nær akademikerne oplevede faldende ledighed i perioden.²⁰ Trods stigningen er niveauet dog fortsat lavt. Nedenstående figur 2 viser udviklingen i ledigheden i henholdsvis Esbjerg og Sydjylland.

Figur 2: Sæsonkorrigeret bruttoledighed i Esbjerg og Sydjylland, 2013-2016. Angivet i procent.

Kilde: Egen tilblivelse pba. data fra Danmarks Statistik. Sæsonkorrigerede fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken (ID= AUS08).

¹⁵ Berlingske, "Vækstkriser i danske virksomheder", <http://www.business.dk/business-magasin/vaekstkriser-i-danske-virksomheder> (29.10.15)

¹⁶ Mandag Morgen, "Lav oliepris har kostet 100.000 job omkring Nordsøen", https://www.mm.dk/oliepris-kostet-100000-job-omkring-nordsøen?utm_source=apsis-brief&utm_medium=email&utm_content=unspecified&utm_campaign=apsis (08.02.16)

¹⁷ Energimetropol, "Energi og offshore", <http://www.energimetropol.dk/energi-og-offshore/> (tilgået 17.02.15)

¹⁸ Se note 16

¹⁹ Danmarks Statistik, "AUS08: Fuldtidsledige (sæsonkorrigeret) efter område, sæsonkorrigeret og faktiske tal" (udtræk fra 01.03.16)

²⁰ De Regionale Arbejdsmarkedsråd, "RAR Sydjylland: Pressemeddelelse om ledighedstal", <http://www.rar-bm.dk/da/Sydjylland/Beskaeftigelsespolitik-Sydjylland/Pressemeddelelser-ledighedstal-fra-RAR-Sydjylland.aspx> (28.01.16)

2.3 Nogle brancher buldrer frem

Bisnode har fundet frem til de fem brancher i Danmark med størst vækst det seneste år. Disse brancher har vi gengivet i tabel 1.

Tabel 1: Brancher i Danmark med størst vækst det seneste år.

Branche	Vækst i bruttoresultat	Vækst i antal virksomheder
Videnskabelig forskning og udvikling	198 %	4 % (699)
Fremstilling af drikkevarer	67 %	4 % (144)
El-, gas- og fjernvarmeforsyning	67 %	4 % (855)
Computerprogrammering og IT-konsulentbistand	37 %	5 % (7964)
Fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater	34 %	4 % (114)

Kilde: Gengivelse af Bisnode. "Top 5 vækst brancher i DK", <https://www.bisnode.com/danmark/nyheder-inspiration/nyheder11/top-5-vakst-brancher-i-dk> (oktober 2015).

Note: Undersøgelsen er foretaget med udgangspunkt i 84 hovedbrancher, som er blevet målt på vækst i bruttoresultat og tilgang af nye virksomheder over det seneste år. Bruttoresultatet: Nettoomsætning fratrukket produktionsomkostninger. Det totale antal virksomheder inkl. de nyttilkomne er angivet i parentes.

Inden for videnskabelig forskning og udvikling finder vi fx Kræftens Bekæmpelse, Statens Serum Institut, Danfoss Power Solutions og Vestas Wind Systems. Nogle af de største spillere inden for fremstilling af drikkevarer er Royal Unibrew, Co-Ro, Harboes Bryggeri og Danlind. El-, gas- og fjernvarmeforsyning dækker fx over Dong Energy, Vattenfall, Danske Commodities og Syd Energi Service. Computerprogrammering og IT-konsulentbistand tæller fx KMD, IBM, NNIT, PFA Pension og Terma. Endeligt dækker fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater over fx Novo Nordisk, H. Lundbeck, ALK-Abelló, Leo Pharma og Xelia Pharmaceuticals.²¹

2.4 Regionale styrkepositioner skal sikre fremtidens vækst

Ser vi på fremtidens vækstmuligheder viser Mandag Morgen, at der er vækstpotentiale i alle regioner. Mandag Morgen har på vegne af Danske Regioner foretaget en analyse af de regionale vækstområder i Danmark frem mod 2025.

Tabel 2: Styrkeområder fordelt på regioner

Region	Styrkeområder
Nordjylland	Informations- og kommunikationsteknologi (IKT), maritime erhverv, grøn energi
Midtjylland	Fødevarer, energi og klima, avanceret produktion, kreative erhverv
Syddanmark	Offshore-energi, energieffektiv teknologi, sundheds- og velfærdsinnovation, oplevelseserhverv
Sjælland	Fødevarer, bygge og anlæg, logistik og transport, bioøkonomi
Hovedstaden	Grøn teknologi og energi, sundhedsteknologi, kreative erhverv, smarte og digitale erhverv
Bornholm	Fødevarer, turisme, produktion og service

Kilde: Mandag Morgen for Danske Regioner, "VækstDanmark 2025" s. 19-20, downloadet fra <https://www.mm.dk/vaekstdanmark-2025>

²¹ Pba. udtræk fra NN Markedsdata foretaget uafhængigt af Bisnodes brancheanalyse. Følgende branchekoder er anvendt: 720000 Videnskabelig forskning og udvikling, 110000 Fremstilling af drikkevarer, 35000 El-, gas- og fjernvarmeforsyning, 620000 Computerprogrammering, konsulentbistand vedrørende informationsteknologi og lignende aktiviteter, 210000 Fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater.

Der er visse sammenfald mellem top 5-vækstbrancherne og de regionale styrkeområder. Ser vi fx på videnskabelig forskning og udvikling, som har oplevet en fordobling i bruttoresultatet over det seneste år, er der paralleller til styrkeområder såsom grøn energi, energieffektiv teknologi, avanceret produktion, bioøkonomi og sundhedsteknologi. Desuden er bioøkonomi eksempelvis forbundet med fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater, og computerprogrammering og IT-konsulentbistand med informations- og kommunikationsteknologi (IKT).

Opsamling: Brancher med vækst – nu og i fremtiden

- Der er lav vækst i Danmarks 1000 største virksomheder.
- Offshore-virksomhederne påvirkes negativt af de faldende oliepriser, hvor særligt Esbjerg er udsat. Oliemarkedet forventes at vende i 2018-2019.
- De fem brancher med størst vækst i Danmark inden for det seneste år er "Videnskabelig forskning og udvikling", "Fremstilling af drikkevarer", "El-, gas- og fjernvarmeforsyning", "Computerprogrammering og IT-konsulentbistand" og "Fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater".
- Regionale styrkepositioner skal sikre fremtidens vækst.

3. Stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft

Dette afsnit afdækker jobmulighederne ved at se på de stillingsbetegnelser, hvor der i øjeblikket er forgæves rekrutteringer. Det gør vi for at give et fingerpeg om, hvor der er fuld eller tæt på fuld beskæftigelse. Derefter vil vi sammenholde brancher med de største andele af forgæves rekrutteringer med jobområder i Balvas med henblik på mulig virksomhedskontakt.

3.1 Andelen af forgæves rekrutteringer er steget til 0.7 procent af beskæftigelsen

To gange årligt udarbejder Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) en rekrutteringsanalyse af det danske arbejdsmarked. Den seneste er fra efteråret 2015, hvor 7 procent af virksomhederne har haft problemer med at rekruttere – det svarer til cirka 18.000 stillinger og dermed 0,7 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark.²² I 16 procent af tilfældene blev stillingen besat af en person med en anden profil (Ibid.).

Omfanget af de forgæves rekrutteringer er dog ifølge STAR fortsat "betydeligt under niveauet ved sidste højkonjunktur, hvor de 18.000 forgæves rekrutteringer skal ses i forhold til 7-800.000 jobåbninger årligt" (Ibid.). Der er dog stadig 48 procent af virksomhederne i undersøgelsen, som hverken har slået stillingen op på Jobnet eller har været i kontakt med jobcentre, a-kasser eller fagforeninger (Ibid.). Det er en tendens, som Arbejdernes Erhvervsråd også har bemærket: "Det er paradoksalt, at virksomhederne melder om mangel på arbejdskraft, men ikke samtidig slår flere stillinger op i Jobnet, fordi arbejdsløse er forpligtigede til at tjekke jobopslag i netop Jobnet".²³

²² Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, "Rekruttering på det danske arbejdsmarked: Efterår 2015", <http://star.dk/~media/STAR/Files/Tal-og-analyser/Overvaagning/Rekrutteringsanalyser/Rekruttering%20E2015%20version%208%20udkast%20pdf.ashx>

²³ Arbejdernes Erhvervsråd, "Få stillinger slås op i Jobnet: Arbejdsgivere kan gøre mere", <http://www.ae.dk/analyser/faa-stillinger-slaas-op-i-jobnet-arbejdsgivere-kan-goere-mere> (01.06.15)

3.2 18.000 forgæves rekrutteringer

Størstedelen af de i alt 18.000 forgæves rekrutteringer skal findes inden for følgende brancher: Bygge og anlæg (24 procent), handel (15 procent), industri (9 procent) samt hotel og restauration (9 procent).²⁴ De specifikke stillingsbetegnelser med flest forgæves rekrutteringer ses i tabel 3.

Tabel 3: 20 stillingsbetegnelser med flest antal forgæves rekrutteringer på landsplan.

Stillingsbetegnelse	Antal	Stillingsbetegnelse	Antal
Tømrer	738	Programmør og systemudvikler	255
Salgskonsulent	701	Chauffør, fragt, distribution (blandet)	245
Kok	595	Vvs-montør	243
Murer	491	Marketingmedarbejder	238
Bygningsmaler	479	Mekaniker	231
Rengøringsassistent	415	Folkeskolelærer	230
Tjener	400	Taxachauffør	221
Butiksassistent	368	Smed	209
Specialarbejder inden for jord og beton	343	Stilladsmontør	207
Elektriker	302	Anlægsgartner	191

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering pba. forespørgsel.

Note: Stillingerne er søgt besat uden held fra uge 27-44 i 2015. Personer med mere end tre måneders ledighed som i perioden var arbejdsmarkedsparat og ledig på offentlig forsørgelse i minimum tre måneder. Sorteret faldende.

Bemærk at 7 ud af de 10 stillingsbetegnelser med flest forgæves rekrutteringer kræver en faglært uddannelse. Blandt de i alt 20 stillingsbetegnelser er der desuden nogle regionale forskelle: Størstedelen af bygningsmalerne er rekrutteret forgæves i Nordjylland (23 procent). Størstedelen af anlægsgartnerne er rekrutteret forgæves i Østjylland (45 procent). Det samme gælder for specialarbejdere inden for jord og beton (33 procent), men her har der også været en del forgæves rekrutteringer i Syddjylland (26 procent). Taxachauffører er oftest rekrutteret forgæves i Syd- og Østjylland (hhv. 27 og 22 procent). Syddjylland har desuden rekrutteret flest mekanikere forgæves (49 procent). Størstedelen af de forgæves rekrutteringer af chauffører til fragt og distribution (60 procent) og smede (45 procent) er på Sjælland, vel at mærke uden for Hovedstadsområdet.

Blandt de 10 mest forgæves rekrutterede stillinger har Hovedstaden flest forgæves rekrutteringer i 8 ud af de 10 stillingsbetegnelser – dvs. alle med undtagelse af bygningsmalere og specialarbejdere inden for jord og beton. Bemærk at antallet af forgæves rekrutteringer er opgjort i absolutte tal, hvorfor der ikke tages højde for arbejdsstyrkens størrelse på tværs af regioner. **Se også bilag 1 for de 10 mest forgæves rekrutterede stillinger i din region.**

3.3 Brancher med forgæves rekrutteringer sammenholdt med jobområder i Balvas

Indtil nu har vi set på det absolutte antal stillinger med forgæves rekrutteringer. Nu vil vi i stedet tage udgangspunkt i virksomhederne for at se på, hvor stor en andel af virksomhederne inden for de enkelte brancher, der har rekrutteret forgæves. Det gør vi for at give et indtryk af omfanget inden for de forskellige brancher.

Tabel 4 opsummerer brancher med størst andel af virksomheder, der har rekrutteret forgæves. Brancherne er forsøgt koblet på jobområderne i Balvas for 1) at kunne give kandidaterne et

²⁴ Baseret på egne beregninger pba. STARS rekrutteringsanalyse, tabel 4, efterår 2015

kvalificeret bud på, hvor der er jobmuligheder og 2) til karriererådgiverne som en idé til fremtidig virksomhedskontakt. Tabellen er også relevant for rekrutteringsteamet, da virksomheder med forgæves rekrutteringer kunne tænkes at være interesseret i en rekrutteringsproces.

Tabel 4: Brancher med den største andel af virksomheder, som har rekrutteret forgæves i efteråret 2015. Andelen af virksomhederne er angivet i parentes. Sammenlignet med jobområder i Balvas.

Branche	Tilsvarende jobområder i Balvas
Bygge og anlæg (14 %)	"Bygge og anlæg", "Elektriker", "Ingeniør - bygge", "Håndværker", "Tømrer og snedker"
Rejsebureau, rengøring og anden operationel service (11 %)	"Ejendomsservice", "Rengøring", "Rejsebureauer og rejsearrangører", "Vikar og rekruttering", "Arbejdsformidling"
Hotel og restauration (9 %)	"Hotel, restaurant og køkken", "Kantine"
Industri (9 %)	"Industriel produktion", "Ingeniør - maskine", "Jern og metal", "Mekanik og auto"
Transport (7 %)	"Lager", "Logistik og spedition", "Skibsfart", "Transport, post- og kurertjenester"
Information og kommunikation (7 %)	"Kommunikation, PR, presse, journalistik", "Reklame, grafisk produktion og marketing"
Offentlig administration, forsvar (7 %)	"Offentlig administration", "Kontor, sekretær, reception"

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (brancher med forgæves rekrutteringer)

Opsamling: Stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft

- 7 procent af virksomhederne angiver, at de har haft problemer med at rekruttere i efteråret 2015. Det svarer til ca. 18.000 stillinger. Heraf blev 16 procent besat af en person med en anden profil.
- Størstedelen af de forgæves rekrutteringer skal findes inden for bygge og anlæg, handel, industri samt hotel og restauration.
- 7 ud af de 10 stillinger med flest forgæves rekrutteringer kræver en faglært uddannelse.

4. Uddannelsesmuligheder for ufaglærte dagpengemodtagere

STARs rekrutteringsanalyse viser, at 7 ud af 10 af stillingerne med flest forgæves rekrutteringer er forbundet med en faglært baggrund. Det drejer sig om tømrer, kok, murer, bygningsmaler, tjener, specialarbejder inden for jord og beton og elektriker.²⁵

Samtidig er der på arbejdsmarkedet en gruppe af ufaglærte, som generelt har en lavere og mindre stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Således har ufaglærte i gennemsnit 22,2 år i fuldtidsbeskæftigelse i løbet af et arbejdsliv, mens faglærte har 34,7 år.²⁶ Kun 19 procent af de danske unge vælger i dag en erhvervsuddannelse²⁷, og hvis det nuværende uddannelses- og beskæftigelsesmønster fortsætter, vil der ifølge Dansk Industri mangle 44.000 faglærte i 2025.²⁸ Ufaglærte jobsøgere kan derfor med fordel uddannes til at varetage faglært arbejde, og der er flere muligheder for erhvervsuddannelse under dagpengeperioden. Vi vil her kort gennemgå mulighederne og runde af med voksenlærlingeordningen som et alternativ.

4.1 Regionale uddannelsespuljer (typisk 1-5 dage)

Formålet med den regionale uddannelsespuljen er at give dagpengemodtagere mulighed for korte, erhvervsrettede uddannelsesforløb på områder med forventede jobåbninger. De regionale uddannelsespuljer er sammensat på baggrund af Arbejdsmarkedsbalancens stillingskategorier med mangel på arbejdskraft i de enkelte regioner. Uddannelsesforløbene har typisk en varighed på 1-5 dage, men ganske få er længere. De regionale positivlister kan ses på <http://star.dk/da/Reformer/Beskaeftigelsesreformen-2014/positiv-de-regional.aspx>.

4.2 6 ugers jobrettet uddannelse for faglærte og ufaglærte

Ordningen gælder for ledige ufaglærte, faglærte og for personer med korte videregående uddannelser, der samtidig har en erhvervsfaglig uddannelse. Læs mere om 6 ugers jobrettet uddannelse på <http://star.dk/da/Indsatser-og-ordninger/6-ugers-jobrettet-uddannelse.aspx>.

Mulighederne for jobrettet uddannelse fremgår af positivlisten, som kan ses på <http://star.dk/da/Indsatser-og-ordninger/6-ugers-jobrettet-uddannelse/Nationale%20Faggrupper.aspx>. Der er fx en kursusrække rettet mod ufaglærte, som hedder "På vej ind i...". Et eksempel er kurset "På vej ind i byggebranchen", som dækker over 11 kurser i løbet af 30 dage. Uddannelsen retter sig mod at komme i beskæftigelse som ufaglært specialarbejder inden for beton eller mod at blive faglært struktør. Leo Larsen-udvalget forventer, at der fra 2016-2021 skal bruges 23.100 struktører i forbindelse med planlagte infrastrukturprojekter i Danmark.²⁹ Du kan læse mere om struktøruddannelsen på www.blivstruktør.dk.

²⁵ Se tabel 3

²⁶ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, "Uddannelse giver et markant længere arbejdsliv", http://www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_uddannelse-giver-et-markant-laengere-arbejdsliv.pdf (03.04.13)

²⁷ Politiken, "Industrien om mangel på faglærte: Løbet er ved at være kørt", <http://politiken.dk/oekonomi/arbejdsmarked/ECE2625379/industrien-om-mangel-paa-faglaerte-loebet-er-ved-at-vaere-koert/> (13.04.15)

²⁸ Dansk Industri, "Danmark mangler 44.000 faglærte i 2025", <http://di.dk/dibusiness/nyheder/Pages/TalentefterslysesFlerefaglaerte.tak.aspx> (28.09.15)

²⁹ Beskæftigelsesministeriet, "Bilag 1: Infrastrukturinvesteringer i Danmark" i Leo Larsen-udvalgets tabel 2.2, http://bm.dk/~media/BEM/Files/Dokumenter/Pressemeddelelser/2013/ekspertudvalget/101511_Ekspertudvalget_online_A4_final%20pdf.ashx

4.3 Uddannelsesløft for dagpengemodtagere over 30 år (max 2 år)

Formålet med uddannelsesløft er at hjælpe dagpengemodtagere, som har erfaring på et fagområde, med at få papir på deres kvalifikationer ved at supplere op til en erhvervsuddannelse. Uddannelsesløft er for dagpengemodtagere over 30 år, som enten er ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse. Uddannelsen skal kunne gennemføres inden for den lediges resterende dagpengeperiode og har dermed en varighed på højst 2 år. Personen kan få merit ved relevant erfaring, som forkorter forløbet. Personer under uddannelsesløft får reduceret dagpengesats (højst 80 procent af maksimal sats) med mulighed for lån og er fritaget fra at være aktivt jobsøgende. Læs mere om uddannelsesløft på <http://star.dk/da/Indsatser-og-ordninger/Uddannelsesloft.aspx>.

4.4 Voksenlærlingeordningen (2-4 år)

Det er ikke muligt at modtage dagpenge som voksenlærling, i stedet får man løn. Formålet med voksenlærlingeordningen er at give personer over 25 år, som typisk er ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse, mulighed for at få en faglært uddannelse. Ordningen giver et tilskud til arbejdsgiveren, som stiller en læreplads til rådighed. Tilskuddet er på 30-40 kr. i timen afhængigt af personens baggrund og om personen er ledig eller ej. STAR oplyser desuden, at uddannelsen tager mellem 2 og 4 år, men der gives merit ved relevant erfaring, som forkorter forløbet. Læs mere om voksenlærlingeordningen på <http://star.dk/da/Indsatser-og-ordninger/Voksenlaerling.aspx>.

For at få tilskud er det et krav, at personen har en læreplads, hvor en arbejdsgiver udbetaler løn i praktikperioden. Personen kan dog påbegynde uddannelse i skolepraktik og senere finde en læreplads. Ifølge Danske Regioner er regioner og kommuner begyndt at indføre klausuler i udbuddene til byggeprojekter, som stiller krav til brug af lærlinge – fx har sygehusbyggerierne skabt 320 nye lærepladser.³⁰ I jagten på en praktikplads kan det derfor være en god idé at holde øje med de større, offentlige byggerier og henvende sig hos virksomheder, som kunne tænkes at byde på projekterne. Lærepladserne i fx sygehusbyggerierne må formodes at være opstået i virksomheder med en vis kapacitet. Her skal det dog bemærkes, at mindre virksomheder i udgangspunktet har flere lærlinge pr. udlært sammenlignet med de store virksomheder. En analyse af Arbejdernes Erhvervsråd viser, at lærlingene tæller 6 procent i virksomheder med højst 50 ansatte, mens lærlinge kun udgør 4 procent i virksomheder med mere end 50 ansatte.³¹

Opsamling: Uddannelsesmuligheder for ufaglærte dagpengemodtagere

- 7 ud af de 10 stillinger med flest forgæves rekrutteringer i efteråret 2015 var forbundet med faglært arbejde: Tømrer, kok, murer, bygningsmaler, tjener, specialarbejder (jord/beton) og elektriker.
- Ufaglærte jobsøgere kan uddannes til at varetage faglært arbejde under dagpengeperioden fx gennem uddannelsesløft, 6 ugers jobrettet uddannelse og uddannelse fra den regionale uddannelsespulje. Alternativt er der voksenlærlingeordningen, hvor arbejdsgiveren får tilskud til lærlingens løn.

³⁰ Horsens Folkeblad, "320 praktikpladser: Lærlinge strømmer til supersygehusene", <http://hsfo.dk/article/20150910/ARTIKLER/150919903> (10.09.2015)

³¹ Arbejdernes Erhvervsråd, "Store virksomheder tager ikke nok ansvar for fremtidens faglærte", <http://www.ae.dk/analyser/store-virksomheder-tager-ikke-nok-ansvar-for-fremtidens-faglaerte> (07.05.2015)

5. Liste over kilder til yderligere information

Generelt om det danske arbejdsmarked

Arbejdsmarkedsbalancen, www.arbejdsmarkedsbalancen.dk

Center for fremtidsforskning, www.fremforsk.dk

Danmarks Statistik, www.dst.dk

Dansk Jobindex (samarbejde ml. Dansk Erhverv og Jobindex),
www.jobindex.dk/cms/dansk/index.shtml

De Regionale Arbejdsmarkedsråd, www.rar-bm.dk

Det Økonomiske Råd, www.dors.dk

Jobindsats, www.jobindsats.dk

Nationalbanken, www.nationalbanken.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, www.star.dk/da/Tal-og-analyser/Overvaagning.aspx

Uddannelseszoom, www.ug.dk/vaerktoej/uddannelseszoom/

Brancher og interesser

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (beskæftigelse), www.ae.dk/emne/beskaeftigelse

Building Supply, www.building-supply.dk

Computerworld, www.computerworld.dk

Dansk Arbejdsgiverforening (vælg nyheder og analyser), www.da.dk

Dansk Byggeri, www.danskbyggeri.dk

Dansk Erhverv (pressemeddelelser), www.danskerhverv.dk/presseOgNyt/pressemeddelelser

Dansk Handel og Erhverv, www.danskhandelogerhverv.dk

Dansk Industri (erhvervsnyheder), www.di.dk/dibusiness

Dansk Metal (udgivelser), www.danskmetal.dk/Udgivelser

IT-branchen, www.itb.dk

Landorganisationen (nyheder), www.lo.dk/Nyheder/Nyhedsarkiv.aspx

Maritime Danmark, www.maritimedanmark.dk

Metal Supply (nyheder om offshore, plast, vind), www.metal-supply.dk

Nye rapporter

De Økonomiske Råd, Vismandsrapport: "Dansk Økonomi – Efterår 2015",
<http://dors.dk/vismandsrapporter/dansk-oekonomi-efteraar-2015> (06.10.15)

De Økonomiske Råd, Vismandsrapport: "Konjunkturvurdering og offentlige finanser – en
prognoseopdatering", [http://dors.dk/Konjunkturvurdering og Offentlige finanser -
_En prognoseopdatering](http://dors.dk/Konjunkturvurdering%20og%20Offentlige%20finanser%20-%20En%20prognoseopdatering) (09.02.16)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, "Rekruttering på det danske arbejdsmarked: Efterår
2015", [http://star.dk/~media/STAR/Files/Tal-og-
analyser/Overvaagning/Rekrutteringsanalyser/Rekruttering%20E2015%20version%208%20udkast
%20pdf.ashx](http://star.dk/~media/STAR/Files/Tal-og-analyser/Overvaagning/Rekrutteringsanalyser/Rekruttering%20E2015%20version%208%20udkast%20pdf.ashx)

Bilag 1: Top 10 regionale stillingsbetegnelser med forgæves rekrutteringer

Nordjylland		Vestjylland		Østjylland	
Tømrer	166	Bygningsingeniør	87	Specialarbejder (jord og beton)	114
Bygningsmaler	109	Minkfarmmedhjælper	82	Salgskonsulent	102
Specialarbejder (jord og beton)	89	Murer	81	Anlægsstruktør	95
Kok	75	Bygningsmaler	80	Murer	86
Rengøringsassistent	70	Programmør og systemudvikler	76	Anlægsgartner	86
Energiingeniør	66	Landbrugsmedhjælper	72	Kok	79
Servicetekniker (jern og metal)	43	Tømrer	58	Tjener	70
Bilsynsassistent	43	Ekspedient	54	Vvs-montør	69
Landbrugsmedhjælper	43	Murerarbejdsmand	52	Kloakrørlægger	65
Elektriker	42	Specialarbejder (jord og beton)	47	Taxichauffør	50
Syddjylland		Fyn		Sjælland	
Salgskonsulent	136	Tømrer	177	Chauffør, fragt, distr. (bl. kørsel)	148
Mekaniker	113	Rengøringsassistent	99	Butiksassistent	129
Serveringsmedarbejder	72	Svejsler	87	Salgskonsulent	120
Industritekniker	70	Pizzabager	72	Smed	93
Bygningsmaler	65	Elektriker	66	Industrislagter	88
Svejsler	65	Gartneriarbejder	63	Tjener	81
Murer	60	Bygningsmaler	60	Specialarbejder (jord og beton)	71
Taxichauffør	60	Bud	54	Folkeskolelærer	69
Buschauffør	60	Webudvikler	40	Landbrugselev	64
Butiksmmedhjælper	60	Rådgivende konsulent	38	Kok	52
Hovedstaden og Nordsjælland		Bornholm		Landsplan	
Kok	295	Elektriker	21	Tømrer	738
Tømrer	274	Rengøringsassistent	21	Salgskonsulent	701
Salgskonsulent	266	Klejnsmmed	18	Kok	595
Marketingmedarbejder	212	Butiksmmedhjælper	12	Murer	491
Murer	210	Taxichauffør	12	Bygningsmaler	479
Tjener	203	Tjener	6	Rengøringsassistent	415
Rengøringsassistent	144	Læge	4	Tjener	400
Butiksassistent	139	Overlæge	1	Butiksassistent	368
Vvs-montør	139			Specialarbejder (jord og beton)	343
Programmør og systemudvikler	121			Elektriker	302

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering pba. forespørgsel.

Note: Stillingerne er søgt besat uden held fra uge 27-44 i 2015. Personer med mere end tre måneders ledighed som i perioden var arbejdsmarkedsparat og ledig på offentlig forsørgelse i minimum tre måneder. Sorteret faldende.